

VILNIAUS MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

IŠANKSTINIO TYRIMO ATASKAITA DĖL BĮ VILNIAUS MIESTO KRIZIŲ CENTRO VEIKLOS AUDITO

2017 m. kovo 2 d. Nr. R-05-3
Vilnius

SANTRUMPOS

Įstaiga – BĮ Vilniaus miesto krizių centras
LR – Lietuvos Respublika
VMS – Vilniaus miesto savivaldybė

IŠANKSTINIO TYRIMO APIMTIS IR METODAI

Įstaigos veiklos auditas atliktas, vykdant VMS kontrolieriaus pavedimą¹. Išankstinį tyrimą atliko VMS kontrolės ir audito tarnybos vyr. specialistai: Vaida Gedmontienė (grupės vadovė), Daiva Kirkilienė ir Marius Gumbrevičius.

Audito tikslas – įvertinti Įstaigos administravimą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu bei atskleisti veiklos tobulinimo galimybes.

Audituojamas subjektas – Biudžetinė įstaiga Vilniaus miesto krizių centras. Tai VMS socialinių paslaugų įstaiga, kuri veiklą pradėjo 1998 metais. 2012 m. spalio 17 d. VMS tarybos sprendimu Nr. 1-835 biudžetinės įstaigos Vilniaus miesto motinos ir vaiko pensiono pavadinimas pakeistas į biudžetinė įstaiga Vilniaus miesto krizių centrą ir patvirtinti nauji Įstaigos nuostatai. Įstaiga turi galiojančią licenciją² teikti socialinės globos (ilgalaiškės ir trumpalaikės) paslaugas likusiems be tėvų globos bei socialinės rizikos vaikams.

Įstaigos kodas – 193363032, adresas – Vytenio g. 45, LT-03208 Vilnius. Įstaiga priskirta VMS administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento reguliavimo sričiai.

Įstaigos veiklos tikslas³ yra ugdyti ir stiprinti gebėjimus savarankiškai spręsti savo socialines problemas, padėti įveikti socialinę atskirtį, atkurti socialinius ryšius su visuomene bei organizuoti ir teikti socialines paslaugas: moterims ir vaikams, negalintiems gyventi savo namuose dėl artimųjų smurto; neturinčioms gyvenamojo būsto merginoms ir moterims iki 25 metų, kurioms iki pilnametystės buvo įsteigta nuolatinė arba laikinoji globa; moterims ir jų vaikams, nukentėjusiems nuo stichinių nelaimių; moterims ir jų vaikams – prekybos žmonėmis ir prostitucijos aukoms; vaikams nuo dviejų metų amžiaus iš socialinės rizikos šeimų; socialinės rizikos šeimoms; vaikus globojančioms šeimoms.

Audituojamas laikotarpis – 2016 metai, pokyčių ir tendencijų analizei buvo naudoti ankstesnių laikotarpių (2014-2015 metų) duomenys.

Išankstinio tyrimo metu taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai bei naudoti informacijos šaltiniai:

- dokumentų peržiūra (teisės aktų, reglamentuojančių Įstaigos veiklą, peržiūra);

¹ VMS kontrolieriaus 2017 m. sausio 16 d. pavedimas Nr. B-02-3 „Dėl BĮ „Vilniaus miesto krizių centras“ veiklos audito“

² Išduota 2014 m. liepos 23 d. Nr. L000000159

³ Įstaigos nuostatų, patvirtintų VMS tarybos 2012 m. spalio 17 d. sprendimu Nr. 1-835, 9 punktas

- pokalbiai (su Įstaigos direktore, direktorės pavaduotoja, vyr. buhaltere, vyr. socialiniais darbuotojais);
- duomenų rinkimas ir analizė (Įstaigos 2014-2016 metų išlaidų bei veiklos rezultatų duomenys).

Išankstinis tyrimas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus. Atliekant tyrimą daryta prielaida, kad Įstaigos pateikti duomenys yra teisingi, o dokumentų kopijos atitinka originalus.

IŠANKSTINIO TYRIMO REZULTATAI

Įstaiga 2016 metais kaip ir ankstesniais metais įgyvendinant⁴ VMS administracijos strateginį tikslą „Užtikrinti visuotinį švietimo prieinamumą ir kokybę, mažinti socialinę atskirtį ir ugdyti bendruomenės sveikatą“ vykdė 2 programą „Socialinės apsaugos plėtojimas, skurdo bei socialinės atskirties mažinimas“. Vykdamas minėtą programą siekiama integruoti socialiai pažeidžiamus asmenis į visuomenę, panaudojant efektyvias socialinės paramos priemones, taip pat siekiama kurti saugią socialinę aplinką.

Socialinė priežiūra socialinės rizikos šeimoms finansuojama iš VMS biudžeto lėšų ir iš valstybės biudžeto specialiųjų dotacijų savivaldybių biudžetams.

Socialinės paramos bei socialinių paslaugų teikimą Vilniaus miesto gyventojams organizuoja Socialinių reikalų ir sveikatos departamentas. Minėto departamento skyriai kontroliuoja skiriamos socialinės paramos tikslumą bei paslaugų kokybę.

Vilniaus miesto gyventojams, pageidaujantiems gauti socialines paslaugas, kurias finansuoja VMS iš savo biudžeto ar iš valstybės biudžeto specialiųjų dotacijų savivaldybės biudžetui, individualus socialinių paslaugų poreikis yra nustatomas taikant Asmens (šeimoms) socialinių paslaugų poreikio nustatymo ir skyrimo tvarkos aprašą⁵.

Įstaigoje socialinės priežiūros paslaugas skiria Įstaigos socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisija, patvirtinta VMS administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 30-1716 „Dėl Vilniaus miesto krizių centro socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisijos sudarymo“.

Įstaiga įgyvendina socialinės paramos programas bei projektus, skirtus Vilniaus mieste gyvenančioms moterims ir jų vaikams, negalintiems gyventi savo namuose dėl artimųjų smurto, moterims našlaitėms, neturinčioms būsto, moterims, turinčioms nepilnamečių vaikų ir nukentėjusių nuo stichinių nelaimių, bei prekybos žmonėmis ir priverstinės prostitucijos aukoms, mažinti socialinės rizikos šeimų skaičių ir tuo pačiu vaikų, patiriančių smurtą šeimoje, bei vaikų, gyvenančių vaikų globos namuose, skaičių, vykdo turimos praktinio socialinio darbo patirties sklaidą, teikia pasiūlymus, tobulinant įstatyminę bazę, reglamentuojančią atsakomybę už smurtą.

Pagal Įstaigos nuostatus yra atliekamos šios funkcijos: teikiamos bendrosios socialinės paslaugos (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo); teikiamos socialinės priežiūros paslaugos (laikino apnakvindinimo); teikiamos trumpalaikės socialinės globos paslaugos; užtikrinama globojamo (rūpinamo) vaiko globa (rūpyba); bendradarbiaujama su vaikų ugdymo ir mokymo įstaigomis vaiko mokymosi klausimais; teikiamos ikimokyklinio ugdymo paslaugos; vykdomos prevencinės priemonės Įstaigos veiklos srityje, siekiant užkirsti kelią kilti asmenų, šeimoms, bendruomenės socialinėms problemoms, stiprinant tėvų kaip pirmųjų ir svarbiausių vaiko ugdytojų vaidmenį; vykdomi VMS pavedimai socialinių paslaugų srityje.

Teikiant socialines paslaugas bendruomenėje bendradarbiaujama su Policijos komisariatais, nuovadomis, teismais, medicinos institucijomis, darbo birža, vaikų ugdymo ir kitomis institucijomis, siekiant padėti šeimoms.

Įstaiga vykdydama nuostatuose numatytą veiklą teikia paslaugas Paramos moterims ir šeimai tarnyboje (72 vietos) adresu Naujamiesčio – Vytenio g. 45, Paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (31 vieta) adresu Naujosios Vilnios – A. Kojelavičiaus g. 129. Pažymėtina, kad Įstaigos

⁴ VMS 2105-2017 metų strateginis veiklos planas, patvirtintas VMS tarybos 2014 m. lapkričio 12 d. sprendimu Nr. 1-2087 „Dėl Vilniaus miesto savivaldybės 2015-2107 metų strateginio veiklos plano tvirtinimo“

⁵ Patvirtintas VMS administracijos direktoriaus 2014 m. rugsėjo 3 d. įsakymu Nr. 30-2631

paslaugos teikiamos visą parą. Siekiant užtikrinti gyventojų poreikių tenkinimą krizės atveju bet kuriuo paros metu, Įstaigos socialines paslaugas teikiantys darbuotojai dirba pamainomis, visą parą.

Asmens socialinių paslaugų poreikis nustatomas individualiai pagal asmens galimybes ir poreikius kompleksiskai vertinant šeimos narių gebėjimus, galimybes ir motyvaciją spręsti savo šeimos socialines problemas, palaikyti ryšius su visuomene. Sprendimas dėl socialinių paslaugų poreikio priimamas kartu su VMS administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus, policijos ir savivaldybės specialistais, siekiant užtikrinti įvairius šeimos poreikius ir racionaliai išnaudoti savivaldybėje esančius resursus pagalbos procese.

Centro specialistai padeda pagalbos besikreipiantiems asmenims grąžinti gebėjimą pasirūpinti savimi integruojantis į darbo rinką, derinant šeimos-darbo, šeimos-darbo-mokymosi įsipareigojimus, sprendžiant smurto šeimoje problemas, organizuojant moterų savipagalbos judėjimą, vykdant švietėjišką prevencinį darbą visuomenėje smurto šeimoje, prekybos žmonėmis, socialinės atskirties klausimais.

Įvertinus Įstaigos suteiktų paslaugų apimtį ir jiems panaudotų išteklių santykį, nustatyta, kad Įstaigos etatų skaičius 2014-2016 metais buvo pastovus – 45 etatai, tačiau darbo užmokestis kas metai augo. Didžiausias pokytis nustatytas 2016 metais, dėl socialinių darbuotojų darbo užmokesčių reglamentuojančių teisės aktų pasikeitimo.

Įstaigoje struktūrinius padalinius sudaro – administracija (direktorius ir direktoriaus pavaduotojas); Finansų ir personalo, Paramos moteriai ir šeimai bei Paramos vaikams ir šeimai tarnybos ir Ūkio skyrius. Visų tarnybų bei skyriaus nuostatai bei pareigybių aprašymai yra patvirtinti Įstaigos direktoriaus įsakymais. Nuostatuose bei pareigybių aprašymuose aiškiai nurodytos funkcijos ir pareigos, jos nesidubliuoja, taip pat nurodytas pavaldumas. Įstaigoje periodiškai peržiūrimi etatai ir esant būtinybei jie perskirstomi. Paramos moterims ir šeimai tarnyboje 2015 metais vienu etatu padidėjo vyresniųjų socialinių darbuotojų skaičius; vienu etatu sumažėjo užimtumo specialistų skaičius; individualios priežiūros personalas buvo pervadintas socialinio darbuotojo padėjėjais, jų skaičius taip pat vienu etatu padidėjo; atsisakyta slaugytojo pusės etato. Paramos vaikams ir šeimai tarnyboje psichologo etatas buvo sumažintas iki pusės etato. Bendras etatų skaičius nesikeitė.

Įstaigoje 2016 metais buvo patvirtintos šios pareigybės: direktoriaus, direktoriaus pavaduotojo (1 etatas), vyr. socialinio darbuotojo paramos moterims ir šeimai tarnyboje (1 etatas), vyr. socialinio darbuotojo paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (1 etatas), vyresniojo soc. darbuotojo paramos moterims ir šeimai tarnyboje (5 etatai), vyresniojo soc. darbuotojo paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (1 etatas), soc. darbuotojo paramos moterims ir šeimai tarnyboje (4 etatai), soc. darbuotojo paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (8 etatai), užimtumo specialisto paramos moterims ir šeimai tarnyboje (2 etatai), užimtumo specialisto paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (2 etatai), socialinio darbuotojo padėjėjo paramos moterims ir šeimai tarnyboje (3 etatai), socialinio darbuotojo padėjėjo paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (5 etatai), vyr. buhalterio (1 etatas), ūkio skyriaus vedėjo (1 etatas), teisinio švietimo specialisto paramos moterims ir šeimai tarnyboje (0,5 etato), psichologo paramos moterims ir šeimai tarnyboje (1 etatas), psichologo paramos vaikams ir šeimai tarnyboje (0,5 etato), buhalterio (1 etatas), sekretoriaus-personalo vyresniojo specialisto (1 etatas), šilumos ūkio priežiūros specialisto-elektriko (0,5 etato), pastato priežiūros darbininko (1 etatas), valytojo (2 etatai), kiemsargio (1,5 etato). Pažymėtina, kad Įstaigos organizacinė struktūra atitinka teisės aktų reikalavimus.

Įvertinus Įstaigos struktūrą nustatyta, kad tarp Įstaigos tikslų ir struktūrinių padalinių nuostatuose numatytų užduočių yra glaudus ryšys, struktūra paprasta, lengvai suprantama.

Įstaiga nuostatuose numatyta veiklai vykdyti 2016 metais panaudojo 662 413,19 Eur, iš jų 654 358,19 Eur arba 98,78 proc. sudarė savivaldybės biudžeto lėšos, 6 187,33 Eur arba 0,93 proc. – už suteiktas paslaugas gautos lėšos, 1 300 Eur arba 0,20 proc. – valstybės biudžeto lėšos, 567,67 Eur arba 0,09 proc. – kitos lėšos (2 proc. gyventojų sumokėto pajamų mokesčio).

Didžiausią Įstaigos išlaidų dalį, t.y. 80 proc. 2016 metais sudarė darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos. Lyginant minėtų išlaidų pokytį 2015-2016 metais, jos 2016 metais padidėjo 33 proc. arba nuo 39 6015,56 Eur iki 52 6526,55 Eur. Tam įtakos turėjo socialinių

paslaugų srities darbuotojų darbo užmokesčio didinimas, vadovaujantis 2015 m. gruodžio 30 d. socialinės apsaugos ir darbo ministrės įsakymu Nr. A1-810 pakeistu Socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo užmokesčio tvarkos aprašu.

Siekiant sudaryti tinkamas gyvenimo sąlygas moterims ir vaikams buvo atlikti Įstaigos pastato esančio Vytenio g. 45, 2 aukšto remonto darbai, tvoros keitimas, balkono remontas bei kiti darbai. Minėtos išlaidos sudarė 8 proc. visų Įstaigos išlaidų. Lyginant pokytį 2016 metais jos buvo 4,5 karto didesnės nei 2015 metais, t.y. 2016 m. – 54777,93 Eur, 2015 m. – 11980,63 Eur. Komunalinės išlaidos sudarė 3,72 proc. visų Įstaigos išlaidų arba 24600,28 Eur ir lyginant su 2015 metais sumažėjo 15 proc., t.y. 2016 m. – 24600,28 Eur, 2015 – 28910,53 Eur. Kitos prekės ir paslaugos sudarė 4,32 proc. visų Įstaigos išlaidų arba 28602,47 Eur. Lyginant su 2015 metais padidėjo 64 proc., t.y. 2016 m. – 28602,47 Eur, 2015 m. – 17 384,87 Eur.

Mitybai išlaidos sudaro 2,24 proc. visų išlaidų arba 14814,61 Eur. Lyginant su 2015 metais sumažėjo 5,5 proc., t.y. 2016 m. – 14814,61 Eur, 2015 m. – 15683,34 Eur.

Siekiant įsitikinti, ar Įstaigos vidaus administravimas ekonomiškai, efektyvus ir rezultatyvus buvo atliktas ekonomiško, efektyvumo, rezultatyvumo, teisėtumo bei vidaus kontrolės vertinimas. Buvo vertinama, ar Įstaiga taupiai, efektyviai ir rezultatyviai naudoja turimus išteklius, kaip vykdo pavestas funkcijas, įvertinti veiklos rezultatai.

Išankstinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad Įstaigos direktoriaus sukurtos ir patvirtintos kontrolės procedūros veiksmingos, užtikrinančios ekonomišką bei efektyvų išteklių valdymą, išskyrus viešųjų pirkimų sritį bei sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę.

Audito metu surinkus įrodymus, reikšmingų teisės aktų pažeidimų dėl lėšų ir turto naudojimo organizuojant ir vykdant Įstaigos veiklą nenustatyta.

NUSTATYTOS PROBLEMOS IR VEIKLOS TOBULINIMO GALIMYBĖS

1. Dėl socialinių paslaugų teikimo esminių principų laikymosi

1.1. Nustatant socialinės globos poreikį Vilniaus miesto socialinės rizikos ar likusiems be tėvų globos vaikams, kuriems ketinama skirti socialinės globos paslaugas, finansuojamos VMS iš savo biudžeto lėšų ar iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų savivaldybių biudžetui, yra taikomas Dėl socialinės rizikos vaiko ar likusio be tėvų globos vaiko bei vaiko su negalia socialinės globos poreikio nustatymo ir socialinės globos paslaugų skyrimo tvarkos aprašas⁶ (toliau – Aprašas). Minėto Aprašo 29 punkte numatyta, kad kai socialinės rizikos vaikas, vaikas iš socialinės rizikos šeimos ar likęs be tėvų globos vaikas atsiduria ekstremalioje situacijoje ir nesuteikus jam socialinės globos paslaugų kyla pavojus vaiko sveikatai ir gyvybei, jo emociniam saugumui, VMS administracijos Vaiko teisių apsaugos skyrius (toliau – VTAS) ar kitos institucijos atstovas apgyvendina vaiką Įstaigos Paramos vaikui ir šeimai tarnyboje ar socialinės globos namuose.

Aprašo 30-41 punktuose numatytos socialinės rizikos ar likusio be tėvų globos vaiko bei vaiko su negalia socialinės globos poreikio įvertinimo, sprendimo dėl socialinių paslaugų skyrimo priėmimo ir vaiko siuntimo į socialinės globos paslaugų įstaigas procedūros, t.y.:

- Įstaiga pateikia VMS administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento Socialinės paramos skyriui (toliau - Skyriui) ir VTAS Vaiko laikino apgyvendinimo akto kopiją. Vadovaudamasis Vaiko laikino apgyvendinimo aktu, Skyriaus vedėjas ar jį pavaduojantis darbuotojas pasirašo sprendimą dėl trumpalaikės socialinės globos paslaugų vaikui skyrimo iki vaikas bus gražintas į šeimą, kitos savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyriui ar jam bus nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba);

- VTAS, priėmęs sprendimą teikti siūlymą dėl vaiko laikinosios ar nuolatinės globos (rūpybos) nustatymo, kreipiasi į Vilniaus miesto socialinės paramos centrą (toliau – Centras) dėl vaiko socialinės globos poreikio nustatymo ir asmens bylos dokumentų surinkimo. Centro

⁶ Patvirtinto VMS tarybos 2014 m. gruodžio 23 d. sprendimu Nr. 1-2197 „Dėl socialinės rizikos vaiko ar likusio be tėvų globos vaiko bei vaiko su negalia socialinės globos poreikio nustatymo ir socialinės globos paslaugų skyrimo tvarkos aprašo tvirtinimo“

socialiniai darbuotojai bendradarbiauja su VTAS rinkdami vaiko dokumentus ir formuodami jo bylą.

- Centro socialiniai darbuotojai per 10 darbo dienų nuo prašymo nustatyti vaiko socialinės globos poreikį bei surinkti vaiko dokumentus iš VTAS gavimo dienos atlieka socialinės rizikos vaiko, vaiko iš socialinės rizikos šeimos socialinės globos poreikio vertinimą. Socialinės globos poreikio vertinimo formą su išvadomis bei vaiko dokumentus Centras perduoda Skyriui.

- Skyriaus atsakingas darbuotojas, gavęs iš Centro vaiko socialinės globos poreikio vertinimą su išvadomis ir vaiko dokumentus, suderina su VTAS siūlymą dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo.

- VTAS per 3 darbo dienas nuo VMS administracijos direktoriaus ar jo įgalioto darbuotojo įsakymo ar teismo nutarties dėl laikinosios (nuolatinės) globos (rūpybos) vaikui nustatymo gavimo dienos Skyriui pateikia VMS administracijos direktoriaus ar jo įgalioto darbuotojo įsakymo ar teismo nutarties dėl laikinosios (nuolatinės) globos (rūpybos) vaikui nustatymo kopiją.

- Per 30 kalendorinių dienų nuo vaiko socialinės globos poreikio vertinimo išvadų iš Centro Skyriuje gavimo dienos Skyriaus atsakingas darbuotojas patikrina gautus vaiko asmens bylos dokumentus ir teikia juos svarstyti Socialinės globos skyrimo komisijai arba Socialinės globos paslaugų skyrimo socialinės rizikos vaikams bei likusiems be tėvų globos vaikams komisijai. Įvertinusi vaiko socialinės globos poreikį, vertinimo išvadas, sveikatos būklę bei socialinę situaciją, Socialinės globos skyrimo komisija arba Socialinės globos paslaugų skyrimo socialinės rizikos vaikams bei likusiems be tėvų globos vaikams komisija priima sprendimą dėl socialinės globos paslaugų vaikui su negalia, socialinės rizikos vaikui, vaikui iš socialinės rizikos šeimos ar likusiam be tėvų globos vaikui skyrimo.

- Priėmus sprendimą skirti vaikui socialinės globos paslaugas, vaikui yra išduodamas siuntimas į socialinės globos paslaugas teikiančią įstaigą (išskyrus tas, kurių savininkė ar dalininkė yra Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija). Siuntimas yra išrašomas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo dėl socialinės globos paslaugų skyrimo pasirašymo dienos.

Įvertinus aukščiau išdėstytą bei atsižvelgiant į audito metu nustatytas aplinkybes, konstatuotina, kad socialinių paslaugų poreikio įvertinimo metu neužtikrinamas tinkamas LR socialinių paslaugų įstatymo 4 straipsnyje numatytų socialinių paslaugų skyrimo ir teikimo principų laikymasis, t.y.:

- Įstaiga nedalyvauja socialinių paslaugų poreikio įvertinimo procese, nors Įstaigoje vaikai praleidžia iki 60 dienų, su jais dirba socialiniai darbuotojai, psichologas. Siekiant teikti reikiamas ir tinkamas paslaugas, surenkama informacija apie paslaugų gavėjus iš įvairių institucijų. Pažymėtina, kad informacija apie Įstaigoje suteiktas paslaugas, nustatytus socialinius poreikius ar kitus pastebėtus dalykus apie vaiko raidą nėra naudojama teikiant reikiamas paslaugas kitose institucijose. Manytina, kad institucinis bendradarbiavimas leistų efektyviau panaudoti turimus išteklius nustatant socialinių paslaugų poreikį, būtų greičiau pradedamos teikti reikiamos socialinės paslaugos.

- Įstaigos socialiniai darbuotojai atsižvelgiant į poreikį vaikus palydi į švietimo, ikimokyklinio ugdymo, gydymo ar kt. įstaigas. Atsižvelgiant į darbuotojų skaičių yra neįmanoma visų vaikų į švietimo ar ikimokyklinio ugdymo įstaigas pristatyti 8 val., todėl dėl vaikų vėlavimo kyla konfliktinių situacijų. Taip pat pažymėtina, kad vaikai minėtose įstaigose laiką praleidžia be socialinių darbuotojų priežiūros ir pagalbos, tačiau institucinis bendradarbiavimas, kuris būtinas efektyviam paslaugų teikimui nenumatytas. Siekiant visapusiško socialinių paslaugų teikimo būtina švietimo ir ugdymo, sveikatos įstaigų pagalba.

Rekomendacija. Siekiant kokybiškai identifikuoti socialinių paslaugų poreikį, bei tinkamai teikti socialines paslaugas, užtikrinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą tarp Įstaigos ir socialinės rizikos ar likusio be tėvų globos vaiko bei vaiko su negalia socialinės globos poreikį įvertinančiomis institucijomis.

1.2. Įstaigoje socialinės priežiūros paslaugas skiria Įstaigos socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisija⁷. Minėtą komisiją sudaro VMS administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento Socialinės paramos skyriaus vedėjas, Įstaigos direktorius ir direktoriaus pavaduotojas, VMS paramos centro Pagalbos šeimai skyriaus vedėjas, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Viešosios tvarkos valdybos Prevencinės ir administracinės veiklos skyriaus viršininkas ir Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos skyriaus Pagalbos vaikui organizavimo poskyrio vedėjas.

Išankstinio tyrimo metu nustatyta, kad Įstaigoje skiriant socialines paslaugas skirtingų institucijų atstovų įtraukimas į socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisijos sudėtį yra tikslingas ir naudingas. Tarpinstitucinis bendradarbiavimas užtikrina, kad reikiama informacija apie paslaugų gavėją bus išsami ir gauta laiku, kas užtikrina, kad Įstaiga galės suteikti kokybiškas socialines paslaugas.

Pažymėtina, kad trūksta tarpinstitucinio bendradarbiavimo su švietimo, ugdymo ir sveikatos institucijomis, pvz., nustatyti atvejai, kai vaikams iš vienos šeimos nesuteiktos ugdymo paslaugos vienoje įstaigoje; socialinių paslaugų gavėjams nepritaikytas sveikatos paslaugų gavimas.

Rekomendacija. Siekiant grąžinti asmens (šeimos) gebėjimus pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę, skatinti tarpinstitucinį bendradarbiavimą, į socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisijos sudėtį įtraukti VMS administracijos Socialinių reikalų ir sveikatos departamento Sveikatos apsaugos skyriaus bei VMS administracijos Švietimo, kultūros ir sporto departamento Bendrojo ir Ikimokyklinio ugdymo skyrių atstovus.

2. Dėl sutartinių įsipareigojimų vykdymo ir kontrolės

Įstaiga 2016 m. lapkričio 23 d. sudarė Sutartį Nr. 2016/11/23 su UAB „Rusakalnis“ dėl balkono remonto darbų. Pagal minėtą Sutartį darbų vykdytojas įsipareigojo darbus pradėti 2016 m. gruodžio 1 d. ir iki 2016 m. gruodžio 18 d. juos atlikti. 2016 m. lapkričio 22 d. su UAB „Daili Statyba“ buvo sudaryta Sutartis Nr. SUT-4-379-(2.24.3) dėl lauko laiptų remonto darbų, kai darbų vykdytojas įsipareigojo darbus pradėti 2016 m. lapkričio 28 d. ir iki 2016 m. gruodžio 23 d. juos atlikti. Audito metu įvertinus ar Įstaiga kontroliuoja sutarčių vykdymą, nustatyta, kad:

- aukščiau minėtose sutartyse numatyti darbų įvykdymo terminai buvo pratęsti be raštiškų šalių susitarimų, nesilaikant sutarčių 4.3. punktų nuostatų;
- Įstaiga pasirašė priėmimo-perdavimo aktus ir pažymas apie atliktų darbų vertę, kuriais priėmė ir patvirtino darbų atlikimo faktą, nors dalis darbų nurodytų pasirašytuose aktuose ir pažymose realiai audito atlikimo metu nebuvo atlikti.

Rekomendacija. Siekiant efektyvesnės sutarčių vykdymo kontrolės bei ekonomiškescnio lėšų naudojimo, atsakingai vertinti atliktų darbų kiekį ir kokybę, raštiškai patvirtinant tik faktiškai atliktus darbus.

3. Dėl viešųjų pirkimų organizavimo

Įstaiga viešuosius pirkimus vykdo vadovaudamasi Viešųjų pirkimų įstatymu (toliau - Įstatymas) ir Įstaigos patvirtintomis Supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklėmis (toliau - Taisyklės). Nors Taisyklės patvirtintos dar 2014 m. lapkričio 19 d. ir per pastaruosius kelis metus dalis Įstatymo nuostatų yra nežymiai pasikeitusios arba netekusios galios, išankstinio tyrimo metu nebuvo nustatyta prieštaravimų tarp Įstaigos patvirtintų Taisyklių ir galiojančių teisės aktų. Pažymėtina ir tai, kad Įstaiga Taisykles yra paviėšinusi savo internetiniame puslapyje.

Didžiąją dalį viešųjų pirkimų vykdo paskirtas pirkimų organizatorius ir tik nedidelę dalį likusių pirkimų vykdo komisiją. Pažymėtina ir tai, kad Įstaiga 2016 metais atliko tik mažos vertės pirkimus. Didžioji dalis Įstaigos viešųjų pirkimų buvo vykdomi apklausos būdu. Įstaiga atlikdama viešuosius pirkimus vadovavosi tiek minėtų Taisyklių, tiek ir Įstatymo nuostatų. Įstaiga pildė ir skelbė (viešino) informaciją susijusią su viešaisiais pirkimais – numatomų pirkti Įstaigos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planą, informaciją apie pradedamus pirkimus, informaciją apie

⁷ Patvirtintos VMS administracijos direktoriaus 2016 m. liepos 21 d. įsakymu Nr. 30-1716 „Dėl Vilniaus miesto krizių centro socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisijos sudarymo“

nustatytą laimėtoją ir ketinimą sudaryti pirkimo sutartį, o taip pat informaciją apie sudarytas sutartis. Įstaiga taip pat pildė vykdomų viešųjų pirkimų registracijos žurnalą.

3.1. Įstaigoje viešuosius pirkimus organizuoja direktoriaus įsakymu⁸ paskirtas pirkimų organizatorius bei direktoriaus įsakymu⁹ sudaryta nuolatinė viešųjų pirkimų komisija. Minėta komisija pagal teisės aktų reikalavimus sprendimus priima posėdžio metu, kai sprendimai įforminami protokolais. Audito metu vertinant viešųjų pirkimų organizavimą, nustatyta, kad kai kuriais atvejais nėra galimybės įvertinti priimtų sprendimų pagrįstumo. Pavyzdžiui:

- 2016 m. lapkričio 10 d. paskelbtame supaprastintame viešajame pirkime dėl laiptų remonto darbų pirkimo du tiekėjai savo pateiktuose pasiūlymuose nurodė medžiagas neatitinkančias pirkimo objekto, t.y. keramines plyteles, vietoje akmens masės plytelių. Įstaigos nuolatinė viešųjų pirkimų komisija 2016 m. lapkričio 16 d. priėmė sprendimą viešojo pirkimo laimėtoju paskirti tiekėją pasiūliusį mažiausią kainą, o kito tiekėjo pasiūlymą atmetė kaip neatitinkantį pirkimo sąlygų. Įvertinus tai, kad abiejų tiekėjų Įstaigai pateiktuose pasiūlymuose nurodytos medžiagos neatitiko pirkimo objekto, manytina, kad pažeisti šalių lygiateisiškumo ir sąžiningumo principai.

- Įstaiga 2016 m. birželio 16 d. paskelbė supaprastintą mažos vertės pirkimą dėl remonto darbų. Buvo gauti pasiūlymai iš 18 tiekėjų. Įstaigos nuolatinė viešųjų pirkimų komisija 2016 m. rugpjūčio 1 d. priėmė sprendimą dalį pasiūlymų atmesti kaip neatitinkančių tiekėjų minimalių kvalifikacijos reikalavimų bei kitų pirkimo sąlygų, iš likusių dalyvių sudaryta preliminari tiekėjų pasiūlymų eilė kainos didėjimo tvarka, o mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo paprašyta pateikti neįprastai mažos kainos pagrindimo dokumentus. 2016 m. rugpjūčio 3 d. įvyko antras viešųjų pirkimų komisijos posėdis, kurio metu nuspręsta mažiausią kainą pasiūliusio tiekėjo pasiūlymą atmesti kaip neatitinkanti pirkimo sąlygų bei nutraukti darbų pirkimo procedūrą, taip pat nuspręsta sukonkretinti patalpų remonto pirkimo sąlygas, o pirkimą atlikti CVP IS priemonėmis apklausos būdu (neskelbiamas mažos vertės pirkimas), pakviečiant tiekėjus, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti, netikrinant tiekėjų kvalifikacijos. Pažymėtina, kad audito metu nebuvo galimybės įvertinti kokiais kriterijais vertinama Įstaigos nuolatinė viešųjų pirkimų komisija atrinko tiekėjų pasiūlymus kaip atitinkančius pirkimo sąlygas, kadangi vieni pasiūlymai buvo atmesti, dėl netinkamos darbų apimties ir kiekio, nors kiti pasiūlymai su neatitinkančiomis darbų apimtimis ir kiekiais buvo pripažinti kaip atitinkantys pirkimo sąlygas, taip pat vieno tiekėjo pasiūlymas atmestas dėl nepateiktų visų reikiamų dokumentų, o kito tiekėjo, nepateikusio visų reikalaujamų dokumentų, pasiūlymas pripažintas kaip atitinkantis pirkimo sąlygas.

- 2016 m. rugpjūčio 5 d. buvo paskelbtas (antras) supaprastintas mažos vertės pirkimas dėl remonto darbų, kuriame vadovaujantis Įstaigos nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos protokolu, buvo pakviesti dalyvauti tiekėjai, kurių pasiūlymai nebuvo atmesti, netikrinant tiekėjų kvalifikacijos. Išankstinio tyrimo metu buvo nustatyta, kad į antrą pirkimą nebuvo pakviestas tiekėjas UAB „Gedulis“, kurio pasiūlymas komisijos 2016 m. rugpjūčio 1 d. sprendimu buvo pripažintas atitinkančiu pirkimo sąlygas, tuo tarpu UAB „EG PLIUS“ į antrą pirkimą buvo pakviesta, nors komisija 2016 m. rugpjūčio 3 d. sprendimu šio tiekėjo pasiūlymą atmetė, kaip neatitinkantį pirkimo sąlygų.

Rekomendacija. Užtikrinti kad atliekant pirkimo procedūras ir nustatant laimėtoją būtų laikomasi lygiateisiškumo ir skaidrumo principų, vadovautis LR viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimais.

3.2. Įvertinus Įstaigos 2016 metais vykdytus viešuosius pirkimus, nustatyta, kad Įstaiga 2016 metų kiekvieną mėnesį vykdė supaprastintus viešuosius pirkimus dėl TEO telefono ryšio, interneto ir televizijos paslaugų bei viešojo transporto paslaugų pirkimo. Pažymėtina, kad viešųjų pirkimų būdu atrinkti tiekėjai teikiantys Įstaigai minėtas paslaugas nesikeitė ir minėtos paslaugos Įstaigos veiklai yra reikalingos nuolat.

⁸ Įstaigos direktoriaus 2009 m. birželio 3 d. įsakymas Nr. V-41-(1.3) „Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų organizatoriaus skyrimo“

⁹ Įstaigos direktoriaus 2013 m. lapkričio 26 d. įsakymas Nr. V-101-(1.3) „Dėl nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“

Rekomendacija. Siekiant racionalesnio bei ekonomiškesnio Įstaigos išteklių naudojimo, sudaryti terminuotas sutartis dėl telefono ryšio, interneto ir televizijos paslaugų bei viešojo transporto paslaugų pirkimo.

3.3. Įstaigos direktoriaus 2014 m. lapkričio 19 d. įsakymu Nr. V-1-100-(1.3) patvirtintų Supaprastintų viešųjų pirkimo taisyklių 62 punkte numatyta, kad kai pirkimą vykdo pirkimo organizatorius, pildoma direktoriaus patvirtintos formos tiekėjų apklausos pažyma. Taip pat numatyta, kad apklausos pažyma gali būti nepildoma, kai apklausiamas tik vienas tiekėjas ir sudarytos žodinės arba rašytinės pirkimo sutarties vertė yra mažesnė kaip 3000 Eur be PVM. Audito metu nustatyta, kad Įstaigos viešųjų pirkimų organizatorius 2016 metais organizavo du viešuosius konkursus, kurių numatomos darbų vertės buvo didesnės nei 3000 Eur, t.y. vartų, vartelių ir tvoros remonto darbai, kai numatoma pirkimų suma buvo 4000 Eur (be PVM) bei balkono remonto darbai, kai numatoma suma – 3500 Eur (be PVM). Pažymėtina, kad minėtais atvejais nebuvo pildomos apklausos pažymos.

Rekomendacija. Vykdamas viešuosius pirkimus vadovautis Įstaigos Supaprastintų viešųjų pirkimo taisyklių reikalavimais.

4. Dėl papildomų darbų įsigijimo

Įstaiga 2016 m. rugsėjo 21 d. su UAB „Seveta“ sudarė Sutartį Nr. SUT-4-364-(1.13) dėl patalpų remonto darbų, kurių suma – 30312,59 Eur (su PVM). Išankstinio tyrimo metu nustatyta, kad 2016 m. lapkričio 11 d. minėtos šalys sudarė Papildomą susitarimą prie 2016 m. rugsėjo 21 d. statybos rangos sutarties Nr. SUT-4-364-(1.13)/6R-2016 dėl papildomų darbų atlikimo, kurių suma – 2 147,47 Eur (su PVM). Pažymėtina, kad papildomas susitarimas sudarytas netaikant viešųjų pirkimo procedūrų, o atsižvelgiant į pateiktus dokumentus nėra galimybės nustatyti ar papildomų darbų atlikimas buvo būtinas tinkamam sutarties įvykdymui.

Rekomendacija. Įsigyjant papildomus darbus būtinus sutartinių įsipareigojimų įvykdymui, vadovautis teisės aktų reikalavimais bei turėti įrodymus pagrindžiančius jų būtinumą.

5. Dėl viešųjų pirkimų viešimo

Įstaiga informaciją, susijusią su viešaisiais pirkimais, viešina savo internetinėje svetainėje. Įstaiga pildo ir viešina numatomų pirkti Įstaigos reikmėms reikalingų darbų, prekių ir paslaugų planą, informaciją apie pradedamus pirkimus, informaciją apie nustatytą laimėtoją ir ketinimą sudaryti pirkimo sutartį, o taip pat informaciją apie sudarytas sutartis. Įstaiga taip pat pildo vykdomų viešųjų pirkimų registracijos žurnalą.

Įvertinus ar visos Įstaigos raštu sudarytos pirkimo sutartys yra paskelbtos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, pagal LR viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 11 dalies reikalavimus, nustatyta, kad Įstaiga nepaskelbė 2016 m. spalio 31 d. raštu sudarytos su UAB „Diagnostikos laboratorija“ dėl darbuotojų skiepavimo nuo gripo sutarties.

Rekomendacija. Viešinti visas sudarytas pirkimo sutartis, vadovautis LR viešųjų pirkimų įstatymo nuostatomis.

6. Dėl Įstaigos struktūros

Įstaigos direktorius 2013 m. kovo 20 d. įsakymu Nr. V-1-20-(1.3) patvirtino Darbo tvarkos taisykles. Pažymėtina, kad šių taisyklių 4.1 punkte nurodytas darbo laikas Finansų ir personalo skyriui, tačiau pagal patvirtintą struktūrą¹⁰ Įstaigoje yra Finansų ir personalo tarnyba.

Pažymėtina, kad Įstaigos Darbo tvarkos taisyklių 4.3 punkte nurodoma, kad darbuotojų, dirbančių pagal slenkantį darbo grafiką, darbo valandų skaičius per mėnesį prilyginamas prie darbuotojų darbo laiko, dirbančių 40 val. per savaitę, o Įstaigos direktoriaus 2015 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1-109- (1.3) patvirtinto Suminės darbo laiko apskaitos tvarkos aprašo 5.1

¹⁰ paskutinis pakeitimas atliktas Įstaigos direktoriaus 2015 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. V-1-86-(1.3) „Dėl pareigybių sąrašo ir struktūros tvirtinimo“.

punkte numatyta, kad darbuotojams, dirbantiems slenkančiu darbo grafiku, nustatyta vidutinė 40 val. per savaitę trukmė, skaičiuojant 3 mėnesių apskaitinį laikotarpį.

Rekomendacija. Įstaigos vidaus teisės aktuose taikyti vienodus struktūrinių padalinių pavadinimus, darbo laiko trukmės skaičiavimo metodus.

7. Dėl Įstaigos vidaus teisės aktu

Nustatyta, kad Vaikų elgesio ir gyvenimo taisyklių¹¹ Paramos vaikams ir šeimai tarnyboje 14.5 punkte numatyta, kad tarnybos socialinis darbuotojas, siekdamas užtikrinti tarnyboje esančių vaikų ir aplinkinių saugumą gali taikyti tokią poveikio priemonę ir imtis veiksmų – panaudoti pagrįstus fizinius veiksmus. Pažymėtina, kad kas yra pagrįsti fiziniai veiksmai yra paaiškinti tik Darbuotojų veiksmų bei informavimo apie ypatingus atvejus ir poveikio priemonių netinkamai besielgiantiems vaikams taikymo tvarkoje¹².

Rekomendacija. Siekiant aiškumo taikant Įstaigos patvirtintų tvarkų nuostatas, paaiškinti sąvokas arba pateikti nuorodas į sąvokų aiškinimus.

8. Dėl metinės inventorizacijos atlikimo

Audito metu įvertinus Įstaigos 2016 metų atliktos inventorizacijos duomenis, nustatytas atvejis, kai Inventorizacijos aprašas Nr. 8 sudarytas nesivadovaujant Įstaigos Inventorizacijos tvarkos aprašo¹³ 54-55 punktų bei Inventorizacijos taisyklių¹⁴ 17.4 ir 39 punktų reikalavimais, t.y. vienas Inventorizacijos aprašas sudarytas ir dėl ilgalaikio materialaus ir dėl nematerialaus turto.

Pažymėtina, kad Inventorizacijos apraše Nr. 11 materialiai atsakingas asmuo nurodytas ūkio skyriaus vedėjas G. P. Tačiau audito metu nustatyta, kad už dalį turto materialiai atsakingas yra užimtumo specialistas paramos vaikams ir šeimai tarnyboje G. K., kadangi su minėtu asmeniu 2014 m. gruodžio 8 d. buvo pasirašyta Darbuotojo visiškios materialinės atsakomybės sutartis Nr. 92 dėl vertybių priėmimo, perskaičiavimo, saugojimo, išdavimo ir pervežimo bei 2016 metais jam buvo perduota dalis materialinių vertybių nurodytų Inventorizacijos apraše Nr. 11.

Rekomendacija. Atliekant inventorizaciją inventorizacijos aprašus sudaryti pagal buhalterines sąskaitas bei materialiai atsakingus asmenis, vadovautis LR Vyriausybės patvirtintų Inventorizacijos taisyklių reikalavimais.

9. Dėl kasos darbo organizavimo

Audito metu nustatyta, kad kasininko pareigas atlieka sekretorius-personalo inspektorius A. T. B. Jo atostogų metu, 2016 m. liepos 1 d. Kasos perdavimo aktu Nr.1 kasos dokumentai bei pinigai buvo perduoti vyr. socialiniam darbuotojui L. U. Pažymėtina, kad Įstaiga su minėtu darbuotoju nepasirašiusi visiškios materialinės atsakomybės sutarties. Tai neatitinka Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo tvarkos aprašo¹⁵ 21 punkto ir LR Vyriausybės 2000 m. vasario 17 d. nutarimu Nr. 179 patvirtintų Kasos darbo organizavimo ir kasos operacijų atlikimo taisyklių 25 punkto reikalavimų.

Rekomendacija. Užtikrinti, kad kasos operacijas atliktų asmenys pasirašę visiškios materialinės atsakomybės sutartis.

10. Dėl teikiamų socialinių paslaugų turinio reglamentavimo

Išankstinio tyrimo metu nustatyta, kad Įstaigos veikla plačiai reglamentuota įvairiais dokumentais (tvarkomis, reglamentais, taisyklėmis ir kt.). Patikrinus Įstaigos nuostatus, Paramos moterims ir šeimai tarnybos nuostatus, Paramos vaikams ir šeimai tarnybos nuostatus, Įstaigos finansų ir personalo tarnybos nuostatus, Įstaigos ūkio skyriaus nuostatus bei Įstaigos socialinės priežiūros paslaugų skyrimo komisijos nuostatus ir direktoriaus pareigybės aprašymą, nustatyta, kad

¹¹ Patvirtintų Įstaigos direktoriaus 2016 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. V-1-83-(1.3)

¹² Patvirtintų Įstaigos direktoriaus 2015 m. balandžio 10 d. įsakymu Nr. V-1-33-(1.3)

¹³ Patvirtinto Įstaigos direktoriaus 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-1-85-(1.3).

¹⁴ Patvirtintų LR Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 (LR Vyriausybės 2014 m. spalio 3 d. nutarimo Nr.1070 redakcija)

¹⁵ Patvirtinto Įstaigos direktoriaus 2014 m. spalio 24 d. įsakymu Nr. V-1-90-(1.3).

Įstaigos nuostatuose (o atsižvelgiant į tai ir dalyje kitų vidaus dokumentų) nurodytos teikiamos socialinės paslaugos neatitinka Socialinių paslaugų kataloge nurodytų paslaugų ir jų aprašymo.

Rekomendacija. Atsižvelgiant į Socialinių paslaugų kataloge nurodytas paslaugas ir jų aprašymus taisytni Įstaigos nuostatai ir kiti vidaus dokumentai.

PRIEŽASTYS, DĖL KURIŲ SIŪLOMA BAIGTI AUDITĄ IŠANKSTINIŲ TYRIMU

Įvertinus išankstinio tyrimo metu surinktus faktus, siūlytina pagrindinio tyrimo neatlikti, nes:

- atlikus Įstaigos 2016 metų viešųjų pirkimų planavimo ir organizavimo vertinimą bei atrinktų viešųjų pirkimų vykdymo, sutarties sudarymo ir jos vykdymo teisėtumo vertinimus, buvo nustatytos problemos, kurios yra pateiktos šioje ataskaitoje. Įvertinus tai, kad Įstaiga 2016 metais vykdė tik mažos vertės pirkimus ir jų apimtis buvo nedidelė, išankstinio tyrimo metu buvo patikrinti visi vykdyti viešieji pirkimai bei sutartinių įsipareigojimų vykdymas ir nustatyti neatitikimai, todėl papildomos audito procedūros yra netikslingos.

- Įstaigoje yra sukurta kontrolės sistema, kuri užtikrina tinkamą lėšų bei turto panaudojimo kontrolę, išskyrus viešųjų pirkimų sritį bei sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę. Įvertinus pasirinktas kontrolės procedūras nustatyta, kad Įstaigoje vykdomos kontrolės procedūros yra veiksmingos, išskyrus viešųjų pirkimų sritį bei sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolę.

- Kadangi Įstaigos kontrolės procedūros, išskyrus viešųjų pirkimų bei sutartinių įsipareigojimų vykdymo kontrolės sritis, yra veiksmingos ir užtikrina, kad lėšos būtų naudojamos ekonomiškai, efektyviai ir teisėtai, todėl manytina, kad atliktas pagrindinis tyrimas gali neduoti pridėtinės vertės ir laukiamo audito poveikio.

Pažymėtina, kad Įstaiga yra susipažinusi su šia ataskaita bei su Įstaiga yra suderintas rekomendacijų įgyvendinimo planas.

Vilniaus miesto savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos
vyriausi specialistai

Vaida Gedmontienė

Daiva Kirkilienė

Marius Gumbrevičius